

Makro Görünüm: Bütçe Dengesi

15.05.2024

4A24'te Yıllık Açık Hedefinin %26,0'sı Gerçekleşti.

Erol Gürcan

erol.gurcan@yf.com.tr

+90 (212) 334 98 37

[Genel / Public](#)

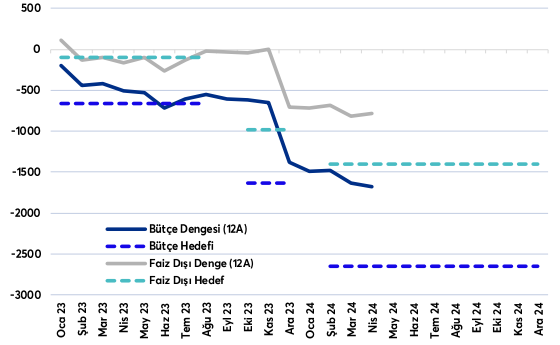
Bütçe, Nisan'da 177,8 milyar TL açık verdi (Nis.23: -132,5 milyar TL, Mar.24: -209,0 milyar TL). Veriye ilişkin beklenti bulunmasa da öncü gösterge niteliğinde olan Hazine Nakit Dengesi Nisan'da geçen yılın aynı ayına göre 77,96 milyar TL daha olumsuz olmak üzere 237,0 milyar TL açık vermişti. Dolayısıyla, bütçe açığının (geçen yılın aynı dönemine göre 45,5 milyar TL daha olumsuz), Nisan'daki nakit açığından daha olumlu bir görünüm sergilediği söylenebilir. Ayrıca, faiz dışı denge Nisan'da 63,8 milyar TL açık verdi (Nis.23: -98,0 milyar TL, Mar.24: -134,4 milyar TL).

Bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre 327,8 milyar TL nominal ve %31,0 reel artışla 595,8 milyar TL oldu. Vergi gelirleri geçen yılın aynı ayına göre 255,2 milyar TL nominal ve %23 reel artışla 487,9 milyar TL ve vergi dışı gelirler geçen yılın aynı dönemine göre 72,7 milyar TL nominal ve %80 reel artışla 108,0 milyar TL oldu. Vergi gelirlerine en yüksek katkılar Dış Ticaretten Alınan Vergi (+%18 y/y reel), Gelir Vergisi (+%36 y/y reel), Özel Tüketim Vergisi (ÖTV, +%7 y/y reel, akaryakıt ve doğalgaz ile tütünden alınan ÖTV belirleyici rol oynadı) ve Katma Değer Vergisi (KDV, +%48 y/y reel) gelirlerinden geldi. Vergi gelirlerinde süregelen güçlü seyrin genel iktisadi faaliyet ve iç talep tarafındaki momentumun sürdüğünü işaret ettiği söylenebilir.

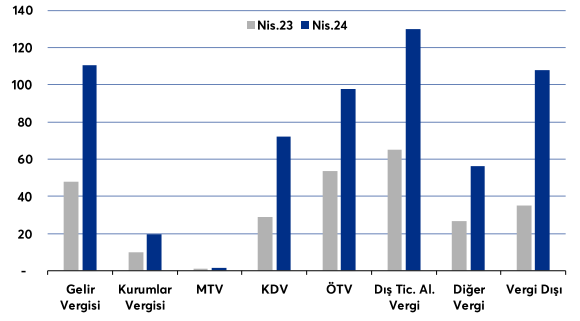
Bütçe harcamaları geçen yılın aynı ayına göre 373,2 milyar TL nominal ve %14,0 reel artışla 773,6 milyar TL oldu. Faiz dışı giderler 293,7 milyar TL nominal ve %6 reel artışla 659,6 milyar TL olurken; faiz giderleri 79,5 milyar TL nominal ve %95 reel artışla 114,0 milyar TL oldu. Faiz dışı giderlere en yüksek katkılar Cari Transferler (+%5 y/y reel) ve Personel Giderlerinden (+%37 y/y reel) geldi. Cari transferlerdeki yıllık artışta Sağlık, Emeklilik ve Sosyal Yardım Giderleri, Mahalli İdare Payları ve Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler belirleyici oldu. Geçen yılın aksine yılın 4 aylık döneminde Hazine'den BOTAS'a herhangi bir aktarım yapılmadı (4A23: 32,0 milyar TL). Ayrıca, geçen yılın ilk yarısında Hazine'den KKM'ye yapılan transferlerin, 2Y23'ten itibaren TCMB'ye aktarılmış olması da bütçe giderlerindeki yıllık artışı sınırlamakta.

4A24 itibarıyla yıllık bütçe açığı hedefinin %26,0'ı tamamlandı. OVP'ye göre 2024 yılı bütçe açığı hedefi 2.651,9 milyar TL seviyesinde (2023: 1.375,0 milyar TL); ki bu, yılın geri kalanında aylık ortalama 245 milyar TL civarında bir açığa işaret etmekte. 4A24 döneminde aylık ortalama 172,8 milyar TL açık verildi (2023 aylık ortalama: -115 milyar TL). 4A24 döneminde toplam 691,3 milyar TL (4A23: -382,5 milyar TL) yıllık hedefin yaklaşık %26,0'ına karşılık gelirken; 12 aylık yıllıklandırılmış bütçe açığı 1.638,8 milyar TL oldu (Önceki: 1.638,4 milyar TL). Yılbaşından bu yana gerçekleşen rakamlar, yılsonu hedeflerine kıyasla bir miktar daha olumlu bir eğilime işaret etse de sıkı para ve maliye politikası adımları kaynaklı iktisadi faaliyette görülebilecek olası yavaşlama vergi tahsilatı tarafında bir miktar olumsuz baskıya neden olabilir. Bu hafta başında Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz ile Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek tarafından Kamuda tasarruf paketi açıklandı. Para politikasında yaklaşık son 1 yıldır gerçekleşen sıkılaştırma adımlarının ardından Maliye Politikasında da tasarruf tedbirlerinin açıklanmış olması, TL varlıklara yönelik ilgi açısından bardağın dolu tarafına not edilebilir. Ancak, söz konusu paket kapsamında hedeflenen toplam tasarruf tutarı gibi somut rakamların paylaşılmamış olması ve bu önlemlerin bazılarının kanuni/idari düzenlemelere tâbi olması potansiyel olumlu etkiyi sınırlayabilir. Bundan sonraki süreçte, işaret edilen alanlarda somut adımlar görüldükçe pozitif yansımalar/değerlendirmeler gözlenebilir. Paket kapsamındaki toplam tasarruf tutarının 100-150 milyar TL'ye ulaşabileceğine yönelik tahminler yapılsa da, bu düzenlemelerin bir kısmının kanuni düzenlemeye ihtiyaç duyması gibi nedenlerle toplam etkinin 2024 sonuna kadar gözlenmesinin zor olduğunu değerlendiriyoruz. Dolayısıyla, 2024 yılının genelinde bütçe görünümünün zor kalmaya devam etmesi muhtemel görünmektedir. Bir sonraki Bütçe verileri 20 Haziran'da açıklanacak.

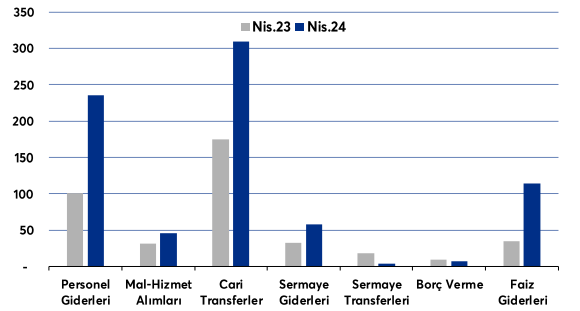
Bütçe ve Faiz Dışı Denge 12 aylık yıllıklandırılmış, milyar TL

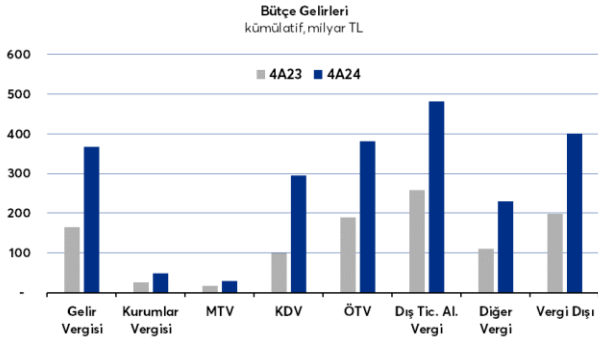
Bütçe Gelirleri Aylık, milyar TL

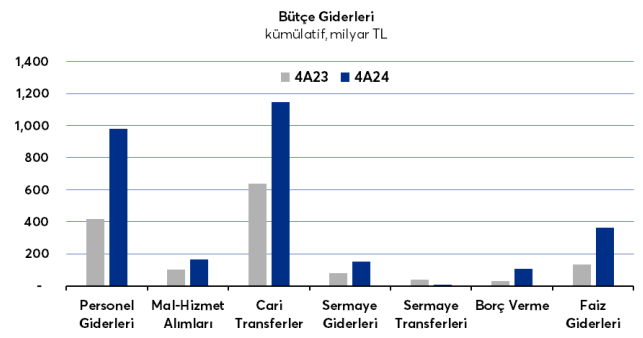
Bütçe Harcamaları Aylık, milyar TL

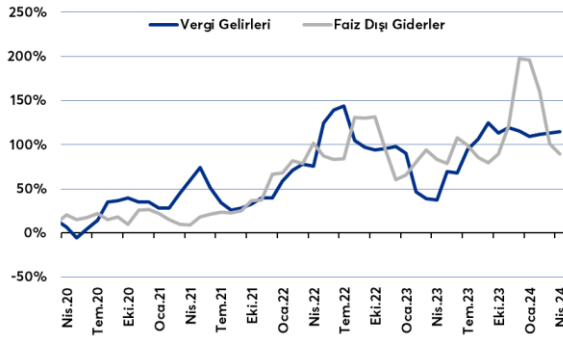
Bütçe Gelirleri Yıl Başından Bu Yana, milyar TL

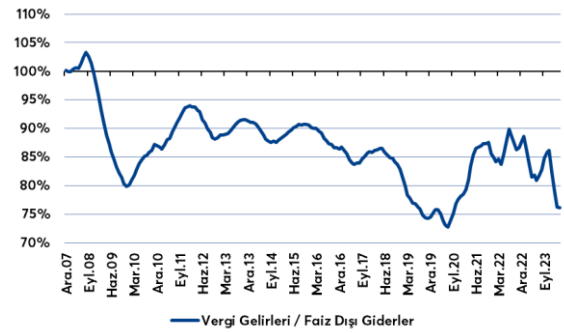
Bütçe Harcamaları Yıl Başından Bu Yana, milyar TL

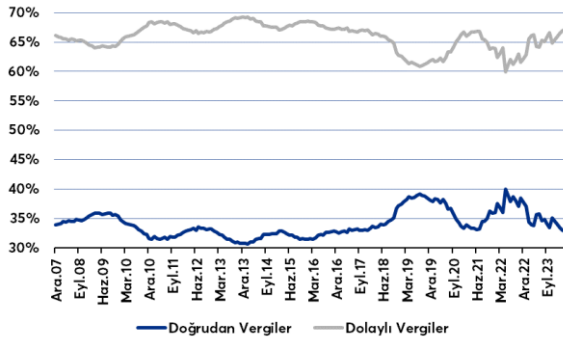
Vergi Gelirleri ve Faiz Dışı Harcamalar (3 aylık hareketli ortalama, Y/Y %)

Vergi Gelirlerinin Faiz Dışı Giderlere Oranı (12 aylık yıllıklandırılmış, %)

Doğrudan ve Dolaylı Vergilerin Toplam Vergi Gelirlerindeki Payı (12 aylık yıllıklandırılmış, %)

Faiz Giderlerinin Bütçe Giderlerindeki Payı (12 aylık yıllıklandırılmış, %)

Merkezi Yönetim Bütçesi milyar TL

milyar TL	Son Ay	Δ: Y-Y, TL mlr	Δ Y/Y, % Reel*	YBB 2024	Son 12 Ay	Hedef	
Bütçe Gelirleri	595.8	327.8	31%	2,233	6,381	8,437	
Vergi Gelirleri	487.9	255.2	23%	1,832	5,469	7,408	
Doğrudan Alınanlar	132.6	74.0	33%	451	1,798	2,541	
Gelir Vergisi	110.5	62.8	36%	368	897	1,189	
Kurumlar Vergisi	19.8	10.1	20%	48	809	1,276	
MTV	1.7	0.6	-11%	30	53	69	
Dolaylı Vergiler	354.9	181.0	20%	1,380	3,663	4,867	
KDV	72.2	43.4	48%	294	700	827	
ÖTV	97.6	44.0	7%	381	1,120	1,404	
Dış Tic. Al. Vergi	130.0	65.0	18%	481	1,318	1,904	
Vergi Dışı Gelirler	108.0	72.7	80%	401	912	1,029	
Bütçe Giderleri	773.6	373.2	14%	2,924	8,065	11,089	
Faiz Dışı Giderler	659.6	293.7	6%	2,560	7,161	9,835	
Personel Giderleri	235.3	134.1	37%	981	2,073	2,553	
Mal-Hizmet Alımları	45.4	14.4	-14%	164	515	680	
Cari Transferler	310.1	135.4	5%	1,147	2,881	4,267	
Sermaye Giderleri	57.8	25.5	5%	153	615	788	
Sermaye Transferleri	3.8	14.0	-87%	9	828	721	
Borç Verme	7.1	1.8	-53%	105	248	299	
Faiz Giderleri	114.0	79.5	95%	365	904	1,254	
Faiz Dışı Denge (Maliye)	-	63.8	34.2	-	327	-	780
Bütçe Dengesi	-	177.8	45.4	-	691.3	-	1,683.8

Yatırım Finansman Menkul Değerler

Meclis-i Mebusan Cad. 81 Fındıklı 34427 Beyoğlu/İstanbul

Tel: 0850 723 59 59 Faks: +90 (212) 282 15 50 - 51

UYARI NOTU:

Bu e-posta mesajı ve ekleri gönderildiği kişi ya da kuruma özeldir ve gizlidir. Hiçbir şekilde üçüncü kişilere açıklanamaz ya da yayınlanamaz. Yetkili alıcılardan biri değilseniz, bu mesajın herhangi bir şekilde ifşa edilmesi, kullanılması, kopyalanması, yayılması veya mesajda yer alan hususlarla ilgili olarak herhangi bir işlem yapılmasının kesinlikle yasak olduğunu bildiririz. Eğer mesajın alıcısı veya alıcısına iletmekten sorumlu kişi değilseniz lütfen mesajı sisteminizden siliniz ve göndereni uyarınız. Gönderen ve Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş., bu mesajın içerdiği bilgilerin doğruluğu, güncelliği ve eksiksiz olduğu konusunda bir garanti vermemektedir, içerik Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. tarafından her zaman değiştirilebilir. Bu e-posta yer alan bilgiler "Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş." tarafından genel bilgilendirme amacı ile her türlü veri, yorum ve değerlendirmeler hazırlandığı tarih itibarıyla mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklara dayanılarak hazırlanmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. sorumlu değildir. Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan ve hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan içerik, yorum ve tavsiyeler ise genel nitelikte olup, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Bu e-posta içeriğinde yer alan çeşitli bilgi ve görüşlere dayanılarak yapılacak ileriye dönük yatırımlar ve ticari işlemlerin sonuçlarından ya da ortaya çıkabilecek zararlardan Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. sorumlu tutulamaz. Mesajın içeriğinden, iletilmesinden, alınmasından, saklanmasından, gizliliğinin korunamamasından, virüs içermesinden ve sisteminizde yaratabileceği zararlardan Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş. sorumlu tutulamaz. Yatırım Finansman bu mesajın içeriği ve ekleri ile ilgili olarak hukuki açıdan herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Teşekkür ederiz.

Levent Durusoy Genel Müdür Yrd. levent.durusoy@yf.com.tr +90 (212) 334 98 33

Araştırma Bölümü

Serhat Kaya Müdür serhat.kaya@yf.com.tr +90 (212) 334 98 36

Erol Gürcan Başekonomist erol.gurcan@yf.com.tr +90 (212) 334 98 37

Hizmet Noktalarımız

Genel Müdürlük +90 (212) 317 69 00 Merkez +90 (212) 334 98 00

Antalya +90 (242) 243 02 01 Ankara +90 (312) 417 30 46

Bodrum +90 (252) 999 14 04 Bursa +90 (224) 224 47 47

Caddebostan +90 (216) 302 88 00 Denizli +90 (258) 999 19 75

İzmir +90 (232) 441 80 72 Samsun +90 (362) 431 46 71

Ulus +90 (212) 263 00 24